

हिमसंस्कृतवार्ता:

दैनिक ई-संस्कृतवार्तापत्रम्

हिमाचलप्रदेशस्य संस्कृतशिक्षकाणां नूतनः प्रकल्पः

पञ्चाङ्गम्

अद्य सिद्धार्थी वि.सं. २०८२,
कलियुगाब्दः ५१२७ शरद-ऋतुः
सूर्यः दक्षिणायनम् भाद्रपदशुक्लएकादशी
भाद्रपद १८ प्रविष्टोऽशः मङ्गलमयः भवेत्

■ पृष्ठ-५ ■ वर्ष-४ ■ अङ्क-३०८

1

सितम्बर ०३, २०२५

Website- www.himsanskritam.com

Email- himsanskrit@gmail.com

2 हि.प्र.विधानसभा- आपदा-
प्रभावितक्षेत्रे खाद्यान्नस्य अभावस्य
विषये सदने उष्णता, विधायकाः
स्वक्षेत्राणां विषये उक्तवन्तः

3 भाजपा विधायके सुधीरशर्माणे
मुख्यमंत्रिणः यशं कलङ्कयितुमारोपः,
कांग्रेसविधायकैः प्रदत्तम्
अवमानना- सूचनापत्रम्

5 प्रियम्बदा बिरलावैदिक-एवं-
संस्कृत-विद्यापीठे
नवागन्तुकछात्रेभ्यः
दीक्षारम्भकार्यक्रमः

विश्वं भारतदेशोऽपरि विश्वसिति, सहैव भारतेन सह सेमीकंडक्टर-क्षेत्रे भविष्यनिर्माणार्थमापि औत्सुक्यमावहति - प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी

हिमसंस्कृतवार्ता: - प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी प्रोक्तवान् यत् विश्वं भारतदेशोऽपरि विश्वसिति। सहैव भारतेन सह सेमीकंडक्टर-क्षेत्रे भविष्यनिर्माणार्थमापि औत्सुक्यमावहति। नवदेहलीस्थे यशोभूम्यां पञ्चविंशत्यधिक-द्विसहस्रतमवर्षस्य सेमीकॉन-इण्डिया इत्याख्यस्य अधिवेशनस्य उद्घाटनावसरे श्रीमोदिना प्रोदीरितं यत् तद्दिनं नातिदूरं यदा भारतस्य लघुतम-चिप-यन्त्रं जगति महद् परिवर्तनं आनेष्यति। प्रधानमन्त्री अवोचत् यत् कस्मिन्चित् काले तैलं कृष्णसुवर्ण-नाम्ना प्रख्यातं तत्राद्य चिप-यन्त्राणि डिजिटल-होमकाणि सन्ति। प्रधानमन्त्रिणा कथितं यत्

एकविंशत्यधिक-द्विसहस्रतम-वर्षात् स्वीकृतासु दश-सेमीकंडक्टर-परियोजनासु अष्टादश-अरब-डॉलरमितात्मकः निवेशः प्रवर्तते।

सहैव आगामिकाले वैश्विक सेमिकंडक्टर-विपणिः ट्रिलियन डॉलरमितात्मकं परिमाणं

अतिक्रम्येत। असौ प्रोदीरितवान् यत् दुर्लभ-खनिजानां आवश्यकतां पूरयितुं महत्त्वपूर्णं खनिजाभियानान्यपि भारतं सम्पादयति। प्रथमं त्रैमासिकस्य सकल-आन्तरिकोत्पादस्य प्रदत्तानां विषये विवृण्वन् श्रीमोदी कथितवान् यत् भारतेन पुनरेकवारं अचिन्तनीय-प्रदर्शनं कृतम्। सूचना-प्रौद्योगिकीमन्त्री अश्विनी वैष्णवः कार्यक्रमं सम्बोधयन् प्रोक्तवान् यत् भारतं सेमीकंडक्टर-अभियानस्य आरम्भानन्तरं सम्पूर्णविश्वं विश्वासेन सह भारतम् अवलोकते। त्रिदिवसात्मकस्यास्य सम्मेलनस्य उद्देश्यं भारतस्य सेमीकंडक्टर-क्षेत्राय गतिप्रदानम् इत्यस्ति।

बिहारराज्यजीविका निधि- साख-सहकारी-संघ-लिमिटेड इत्यस्य आभासीयमाध्यमेन उद्घाटनं कृतं प्रधानमन्त्रिणा

हिमसंस्कृतवार्ता: - प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदीवर्येण बिहारराज्यजीविका निधि-साख-सहकारी-संघ-लिमिटेड इत्यस्य आभासीयमाध्यमेन उद्घाटनं कृतम्। जीविका निधिः जीविकया सह सम्बद्धानां समुदायसदस्यानां कृते सुलभतया अल्पेषु ऋणेषु धनं प्रदातुं लक्ष्यति। प्रधानमन्त्रिणा पंचाधिकैकशतरूप्यकाणि संस्थायाः वित्तकोषे स्थानान्तरितानि। अस्मिन् अवसरे सः अब्रवीत् यत् अनया योजनाया राज्यस्य ग्रामीणमहिलाः उद्यमिनः इदानीं सुलभतया धनं प्राप्स्यन्ति। श्रीमोदी अवदत् यत् एषा आर्थिकसाहाय्यं तासां व्यवसायम् अधिकं वर्धयिष्यति। प्रधानमन्त्रिणा उक्तं यत् भारतस्य विकासः महिलानां सशक्तिकरणे अस्ति।

सूडानस्य पश्चिम-दारपुरक्षेत्रे दुरापन्नेन भीषण भूकम्पेन कञ्चन पर्वतीयग्रामः नष्टभ्रष्टः समजायत

हिमसंस्कृतवार्ता: - सूडानस्य पश्चिम-दारपुरक्षेत्रे दुरापन्नेन भीषण भूकम्पेन कञ्चन पर्वतीयग्रामः नष्टभ्रष्टः समजायत। एतस्मिन् सहस्रजनाः अपमृत्युं अवाप्नुवन् केवलं एकः जनः अवशिष्टः। अनवरतं अनुवर्तमानवृष्ट्या इयं दुर्घटना समापतिता अनेन मारिपर्वतेषु स्थितः तरासीन-ग्रामः विनष्टो जातः। सूडान-लिबरेशन-मूवमेंट इत्यनेन प्रारम्भिक सूचनायां कथितं यत् ग्रामस्य समेऽपि जनाः मृत्युमुपगताः येषां संख्या आहत्य एकसहस्रं यावत् वर्तते।

मिशेल स्टार्क इत्येषः विंशति- प्रतिविंशतिः अन्ताराष्ट्रिय- क्रिकेटक्रीडातः सन्यासः उद्घोषयत्

हिमसंस्कृतवार्ता: - आस्ट्रेलियादेशीयः तीव्रकन्दुक-प्रक्षेपकः मिशेल स्टार्क इत्येषः विंशति-प्रतिविंशतिः अन्ताराष्ट्रिय क्रिकेटक्रीडातः सन्यासं उद्घोषयत्। असौ प्रोक्तवान् यत् सः टेस्टक्रीडायां वनडे-क्रीडायाञ्च ध्यानं केन्द्रयितुमिच्छति। स्टार्क इत्येषः टी-विंशतिप्रारूपे आस्ट्रेलियादले स्तोभग्राहकत्वेन द्वितीयं स्थानं भजते। द्वादशोत्तर-द्विसहस्रतमे वर्षे पाकिस्तानं विरुध्य पञ्चषष्टिक्रीडासु स्टार्क इत्यमुना एकोनशीतिः स्तोभाः निगृताः। अतः परं क्रीडितासु षड्विंशत्यधिक-प्रतियोगितासु पञ्चषष्ट्याः अनेन भागः स्वीकृतः। एषकस्मिन् संस्करणे तावत् व्रणितत्वात् एषः क्रीडातः बहिस्स्थितः।

पञ्जाबस्य आरक्षिदलेन जम्मूकश्मीरतः जैश-ए-मोहम्मद इत्याख्येन सम्बद्धौ द्वौ भ्रातरौ निगडितौ

हिमसंस्कृतवार्ता: - जम्मू-कश्मीरे सुरक्षाबलेन पुंछ-जनपदस्य कतिचिच्छामेषु संयुक्त-बन्धना-न्वेषणम् समारब्धम्। केषाञ्चन संदिग्धव्यक्त्यानां गतिविधेः विशेषसूचनाानन्तरं अन्वेषणाभियानमिदम् आरभत। अत्रान्तरे पञ्जाबस्य आरक्षिदलेन जम्मूकश्मीरतः जैश-ए-मोहम्मद इत्याख्येन सम्बद्धौ द्वौ भ्रातरौ निगडितौ तयोश्च सहयोगी-मित्रमपि निगृहीतः। उभावपि भ्रातरौ जैश-ए-मोहम्मद-समूहस्य गुप्तसमर्थकौ वर्तते। तौ मोहाली-नगरे कैब चालकस्य अपहरणे हत्यायाञ्चापि संलग्नौ आस्ताम्।

सुभाषितम्

यतो यतो निश्चरति,
मनश्चञ्चलमस्थिरम्।
ततस्ततो नियम्येतद्
आत्मन्येव वशं नयेत्॥

अर्थात्- यह अस्थिर और चंचल मन जिस जिस विषय के निमित्त से संसार में विचरता है, उस उस विषय से रोककर इसे बार बार परमात्मा में ही निरुद्ध करना चाहिए।

प्रतिदिनं नवीनतमं
हिमसंस्कृतवार्ताः
दैनिकवार्तापत्रं प्राप्यर्थं
7876636263
Whatsapp संख्या मध्ये
नमो नमः लिखन्तु

To get the latest
[himsanskritvartah](http://himsanskritvartah.com)
Daily Sanskrit Newspaper
every day, write Hello on
7876636263 Whatsapp

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ताः
दैनिकपत्रे व्याकरणात्मक-
अशुद्धिनां कृते सम्बद्धाः
पत्रकाराः लेखकाश्च
उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः
हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्
जसवं कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे
कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र.
पत्रव्यवहारसङ्केतः - १७७१११

पञ्जाबप्रदेशे अविरामवृष्ट्या, अतिप्रवाहितानां नदीनां च कारणेन जलप्रलयात् विरामः नास्ति

हिमसंस्कृतवार्ताः। पञ्जाबस्य अनेकेषु भागेषु अविरामवृष्ट्याः, नदीनां च अतिप्रवाहस्य कारणेन जलप्लावनस्य विरामः नास्ति। राज्यस्य द्वादशमण्डलानि पूर्वमेव दुर्घटितानि सन्ति, यत्र २९ जनाः मृताः, शतशः एकरभूमिः जलमग्नमस्ति। राज्यस्य पटियाला, जालन्धर इत्यादिषु अनेकेषु भागेषु प्रचण्डवृष्ट्या एतेषां मण्डलानां केषुचित् भागेषु अपि प्रभावः आरब्धः अस्ति। मुख्यमन्त्री भगवन्तसिंहमानः नौकायाः माध्यमेन फिरोजपुरस्य बाढप्रभावितग्रामेषु भ्रमणं कृत्वा प्रधानमन्त्रिणा केन्द्रीयगृहमन्त्रिणा च सह दूरभाषेण भाषित्वा राज्यस्य वर्तमानस्थितेः विषये अवगतवान् इति उक्तवान्। पञ्जाबस्य राज्यपालः गुलाबचन्द कतरिया अपि जलप्लावनग्रस्तानां मण्डलानां भ्रमणं कृत्वा स्थितिं ज्ञापयति।

HP Vidhansabha Session - आपदाप्रभावितक्षेत्रे खाद्यान्नस्य अभावस्य विषये सदने उष्णता अभवत्, विधायकाः स्वक्षेत्राणां विषये उक्तवन्तः

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला।

हिमाचलप्रदेशस्य मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुक्खुः अवदत् यत् चुराह-विधानसभाक्षेत्रं वा राज्यस्य कोऽपि आपदाप्रभावितं क्षेत्रं वा कस्मिन् अपि क्षेत्रे खाद्यान्नस्य अभावः न भविष्यति। सः अवदत् यत् अत्रत्यानां मार्गाणां पुनर्स्थापनार्थं सर्वकारः तत्कालं पदानि गृहीयात्, जनानां कृते खाद्यान्नं च प्रदास्यति, कोऽपि परिवारः क्षुधार्तः न तिष्ठति इति। सदनस्य शून्यकाले विधायकः हंसराजः स्वक्षेत्रे खाद्यान्नस्य अभावस्य उल्लेखं कृत्वा केचन स्थानानि सूचीकृतवान्। सः अवदत् यत् भरमौर-होली-कुगती-क्षेत्रेषु केषुचित् क्षेत्रेषु खाद्यान्नस्य समस्या वर्तते, अस्मिन् मासे अस्मिन् सम्पूर्णे क्षेत्रे खाद्यान्नस्य आपूर्तिः आवश्यकी अस्ति। सः चम्बा-पाझी-तीसा-मार्गस्य पुनर्स्थापनस्य आग्रहं उत्पापितवान्। देवीकोठी-कलेहड़योः चतुर्षु पंचायतेषु खाद्यान्नस्य अभावस्य उल्लेखं कृतवान्। देहरायां चान्जुः इत्यत्रापि खाद्यान्नस्य अभावः आसीत्। सः अवदत् यत् भाजपायाः स्वकीयानि दलानि अपि निर्मिताणि ये खाद्यान्नवितरणं करिष्यन्ति।

गृहान् रक्षितुं वितानानि दास्यन्ते- मुख्यमंत्री

विधायकः त्रिलोकजमवालः बिलासपुरस्य आपदः कारणात् क्षतिः इति विषयं सदनस्य मध्ये उत्पापितवान्। सः अवदत् यत् मण्डलप्रशासनं जनानां कृते वितानानि अपि न प्रददाति, यदि वितानानि उपलभ्यन्ते तर्हि केचन गृहाणि रक्षितुं शक्यन्ते। अस्मिन् विषये मुख्यमन्त्री सुक्खुः अवदत् यत् सर्वेभ्यः जिला उपायुक्तेभ्यः अधिकाराः दत्ताः सन्ति, तेभ्यः अपि निर्देशाः प्रदत्ताः भविष्यन्ति। यदि वितानस्य वा अन्यस्य वा वस्तुनः अभावः नास्ति तर्हि विधायकः जिला उपायुक्तेन सह वार्तालापं कुर्यात्।

बिलासपुरस्य सदरउपमण्डले पटवारवृत्तानां सम्मेलनं भवेत् - रणधीरशर्मा

श्रीनैनादेवीजी विधानसभाक्षेत्रस्य विधायकः रणधीरशर्मा सदने स्वक्षेत्रस्य अष्टाणां पटवारवृत्तानां विषयमुत्पापितवान्। एतानि क्षेत्राणि बिलासपुरस्य सदर तहसीलस्यः नम्होले प्रति बलात् स्थानान्तरितानि, यस्य अधिसूचना अपि कृता अस्ति। परन्तु अत्रत्याः जनाः बिलासपुरसदरमात्रे एव स्थातुम् इच्छन्ति। अस्मिन् विषये विधानसभाध्यक्षः सम्बन्धितविभागाय विषयं प्रेषयितुं अवदत्।

रोगिणां उपरि जलं स्रवति : इन्द्रसिंहः गान्धी

बल्हस्य विधायकः इन्द्रसिंहगान्धी स्वनिर्वाचनक्षेत्रे स्ती-चिकित्सालयस्य दयनीयस्थितेः विषये सूचनां दत्त्वा अवदत् यत् एतत् भवनं संकटे अस्ति, रोगिणां उपरि अपि जलं स्रवति, यस्मात् कारणात् जनाः भयभीताः सन्ति। रिवालसर-नागरिकचिकित्सालये अपि उपकरणानि न सन्ति, यद्यपि ५० शय्यायुक्तं चिकित्सालयं कृतम् अस्ति। वैद्याः अन्ये कर्मचारिणः च न उपलभ्यन्ते। तथैव चिकित्सामहाविद्यालये नेरचौक इत्यत्र वर्षद्वयानन्तरं अपि एमआरआइ-यन्त्रं न स्थापितम्। तस्मिन् एव काले दन्तवैद्यः सीएचसी गागलं प्रेषितः किन्तु दन्तासदः न प्रेषितः।

जनेभ्यः भूमि-अधिकारः मिलेत् -बिक्रमठाकुरः

विधायकः बिक्रमठाकुरः डाडासीबारियासतकाले ये

जनाः राज्ञः भूमौ कृषिं कुर्वन्ति स्म तेषां विषयं उत्पापयन् केचन न्यायालयात् भूमि-अधिकारं प्राप्तवन्तः इति अवदत्। परन्तु सर्वेषां एषः अधिकारः न प्राप्तः। अतः शेषवञ्चितजनानाम् कृते अपि सर्वकारेण भूमि-अधिकारः दातव्यः।

पण्डोहे पतितस्य वाहनस्य चालकस्य च अन्वेषणं प्रचलति - मुख्यमंत्री

नालागढस्य विधायकः हरदीपबावा इत्यनेन उद्धृते विषये मुख्यमन्त्री सुक्खुः उक्तवान् यत् पण्डोहजलबन्धे एकं पिक-अपवाहनं मज्जितम्। चालकः अपि तस्मिन् आसीत्, यस्य अद्यापि अनुसन्धानं न जातम्। पुलिसदले अस्य विषयस्य अन्वेषणं कुर्वन् अस्ति। एसडीआरएफ इत्यादयः संस्थाः तस्य अन्वेषणकार्यं कुर्वन्ति। पूर्वं हरदीपबावा अवदत् यत् युसुफखाननामकः अयं चालकः कुल्लुतः सेबं गृहीत्वा चण्डीगढं प्रति प्रस्थितवान्, परन्तु तस्य वाहनस्य पण्डोहजलबन्धस्य समीपे दुर्घटना अभवत्। अद्यावधि न यानं न च अयं व्यक्तिः मिलितः।

नगरोटा-बगवायामपि प्रदायते आपदाश्रयः राशिः - मुख्यमंत्री

मुख्यमन्त्री सुक्खुः अवदत् यत् नगरोटा-बगवांक्षेत्रे अपि महती क्षतिः अभवत्। यत्र-यत्र क्षतिः अभवत् तत्र-त्र सर्वकारः क्षतिपूर्तिं दास्यति। सर्वेषां कृते आश्रयं प्रदत्तं भविष्यति। एषः विषयः सदने विधायकः आरएस बाली इत्यनेन उद्धृतः। वर्षाकारणात् मम क्षेत्रे अपि बहु क्षतिः अभवत् इति सः अवदत्।

नैव भविष्यति गृहाणां क्षतिः - मुख्यमंत्री सुक्खुः

सदने खरनालाक्षेत्रस्य विषये पांवटासाहबविधानसभाक्षेत्रस्य विधायकः सुखरामचौधरी इत्यनेन उत्पापितस्य विषयस्य विषये मुख्यमन्त्री सुक्खुः उक्तवान् यत् कस्यचित् गृहस्य क्षतिः न भविष्यति। एतदर्थं संबंधिताय जिला-उपायुक्ताय निर्देशः प्रदास्यन्ते। यदि नालीकातः बालुकाम् अपसार्य गृहाणि रक्षितुं शक्यन्ते तर्हि अस्मिन् दिशि कार्यं अवश्यं भविष्यति। सुखरामः चौधरी इत्यनेन उक्तं यत् अस्याः नालीकायाः मलिनावशेषस्य विच्छेदः करणीयः इति।

जलशक्तिः नीतौ परिवर्तनं

भविष्यति - मुकेश अग्रिहोत्री

उपमुख्यमन्त्री मुकेश अग्रिहोत्री अवदत् यत् सर्वकारः जलशक्तिविभागः च शीघ्रमेव स्वनीतिं परिवर्तयिष्यति। सः अवदत् यत् अद्यत्वे अतीव महत्त्वपूर्णं जातम् यत् उपनदीनां मध्ये या पेयजलयोजनाः निर्मिताः सन्ति ताः जलात् अपहृताः भवेयुः। एतादृशे सति नीतिः परिवर्तयिष्यते यत् योजनाः किञ्चित् दूरं वा ऊर्ध्वं वा क्रियन्ते येन वर्षायां तेषां क्षतिः न भवति। सः अवदत् यत् पम्पिंगयन्त्राणि अद्यापि पूर्णतया जलस्य अधः एव सन्ति। अस्य कारणात् अनेकेषु स्थानेषु कोटि-कोटि-रुप्यकाणां हानिः अभवत्, यस्य निवारणं अतीव महत्त्वपूर्णम् अस्ति। सः अवदत् यत् नालिकाभिः, उपनदीभिः च सह नद्यः गादविच्छेदनं करणीयम् इति। तदर्थं सः उद्योगमन्त्रिणं हर्षवर्धनचौहानम् इत्यपि अनुरोधं कृत्वा एतत् चिन्तनीयम् इति अवदत्।

यत्र डीजलस्य व्ययः अपि न प्राप्यते तत्र बसमार्गाः पुनः न स्थापिताः भविष्यन्ति- मुकेशः

उपमुख्यमन्त्री मुकेश अग्रिहोत्री उक्तवान् यत् येषु बसमार्गेषु डीजलस्य व्ययः न प्राप्यते, तेषु बसमार्गेषु पुनर्स्थापनं न भविष्यति। सः अवदत् यत् यदि डीजलस्य

व्ययः न पुनः प्राप्तः तर्हि तत्र बसयानानि न प्रचलन्ति इति निर्णयः कृतः अस्ति। बसयानानां स्थाने न्यूनातिन्यूनम् एतावत् धनं दातव्यम्। शून्यकाले विधायकरणधीरशर्मा इत्यनेन उत्पापितस्य विषये मुकेशः अवदत् यत् एतादृशाः बहवः मार्गाः चिह्निताः सन्ति। परन्तु येषु मार्गेषु विद्यालयस्य बालकाः महाविद्यालयस्य छात्राः वा बसयानं प्राप्तुं न शक्नुवन्ति तेषु मार्गेषु एषा सुविधा प्रदत्ता भविष्यति। यतः विधायकः अवदत् यत् कालकाशाहतलाईमार्गः किरतपुरजाहूमार्गः च निवारितः अस्ति यस्य कारणात् तस्य क्षेत्रे छात्राः समस्यानां सम्मुखीकरणं कुर्वन्ति। एतेन सह मार्कण्डेशिमलामार्गस्य अपि उल्लेखं कृत्वा तस्य अपि पुनर्स्थापनस्य याचनां उत्पापितवान्। मुकेशः अवदत् यत् यत्र यात्रिकाः उपलभ्यन्ते तेषु मार्गेषु एव चालिताः भविष्यन्ति।

हिमाचले टैक्सीचालकस्य हत्या : मुख्यमंत्री
मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुक्खुः अवदत् यत् हिमाचलप्रदेशस्य जोगिन्दरनगरस्य एकस्य टैक्सीचालकस्य मोहालीनगरे हत्या कृता अस्ति। गतदिवसे एव विधायकः प्रकाशराणा एषः विषयः उद्धृतवान् आसीत्, यस्मिन् विषये पञ्जाबस्य डीजीपी हिमाचलस्य डीजीपी इत्यस्मै एतां सूचनां दत्तवान् अस्ति। ततः कथितं यत् जम्मू-कश्मीरतः त्रयः आरोपिणः अस्य टैक्सीचालकस्य हत्यां कृतवन्तः। पञ्जाबपुलिसः एतान् त्रीन् आरोपिणः गृहीतवन्तः। सः अवदत् यत् थानानवगांवमोहाली इत्यत्र एकः प्रकरणः पंजीकृतः अस्ति। मृतस्य शवः अपि प्राप्तः अस्ति।

चौपाले विद्युत् नास्ति - बलबीरसिंहः वर्मा

चौपालविधानसभाक्षेत्रे विद्युतापूर्तिं कुर्वन् ६६ केवी रेखा भग्ना अस्ति यस्मात् कारणात् सम्पूर्णं चौपालक्षेत्रं अन्धकारमयम् अस्ति। विधायकः बलबीरसिंह वर्मा इत्यनेन एतत् विषयमुत्थाप्य उक्तं यत् चौपालस्य विद्युत्रेखायाः पुनर्स्थापनं करणीयम् येन अत्र विद्युत् आपूर्तिः कर्तुं शक्यते। बालप्रतियोगितानां आयोजनं क्रियते याः स्थगितव्याः इति अपि सः अवदत्। अस्मिन् विषये शिक्षामन्त्री रोहितठाकुरः अवदत् यत् प्रतियोगिताः स्थगिताः सन्ति, तदा मुख्यमन्त्री विद्युत्पण्डालाय विद्युत्व्यवस्थायाः पुनर्स्थापनार्थं निर्देशः दत्ताः इति अवदत्।

बञ्जारस्य ग्रामेषु खाद्यान्नं नास्ति - सुरेन्द्रशौरी

बञ्जारस्य विधायकः सुरेन्द्रशौरी इत्यनेन उक्तं यत् बञ्जारविधानसभाक्षेत्रे खाद्यान्नस्य व्यवस्था करणीया यतोहि अत्र अनेकेषु क्षेत्रेषु स्थितिः दुर्गता अभवत्। वरिष्ठ-माध्यमिकविद्यालयस्य गुशैनी इत्यस्य विषये सः अवदत् यत् तस्य संकटः अस्ति। बालकाः संकटे भवन्ति। अस्मिन् विषये विधानसभाध्यक्षः अवदत् यत् तस्य तत्क्षणमेव संज्ञानं गृहीयात् इति।

गोहर-चिकित्सालये कोऽपि

कर्मचारी नास्ति : विनोदकुमारः

नाचनविधायकः विनोदकुमारः गोहरस्य नागरिकचिकित्सालयस्य विषये अवदत् यत् वर्षद्वयात् पूर्वं आदर्शस्वास्थ्यसंस्था घोषिता आसीत् किन्तु अधुना यावत् अत्र न वैद्यः, न च कर्मचारी अस्ति। अत्र स्वच्छता कर्मचारी अपि केवलं स्त्री एव, स्थितिः अपि दुर्गता अस्ति। सः अवदत् यत् इदानीं एषः चिकित्सालयः केवलं रेफरल-चिकित्सालयः जातम् यत्र सर्वकारेण सुविधाः प्रदातव्याः।

भाजपा विधायके सुधीरशर्मा मुख्यमन्त्रिणः यशं कलङ्कयितुमारोपः, कांग्रेसविधायकैः प्रदत्तम् अवमानना- सूचनापत्रम्

काङ्ग्रेसविधायकाः सुधीरशर्मा इत्यस्य उपरि मुख्यमन्त्रिणः यशं कलङ्कयितुं सामाजिकमाध्यमेषु भ्रामकप्रचारं प्रसारयति इति आरोपं कृतवन्तः। विधायकाः अवदन् यत् सुधीरशर्मा मुख्यमन्त्रिणः विरुद्धं विशेषाधिकार- उल्लङ्घनप्रकरणं विधानसभासभापतिं प्रति प्रेषितवान्, परन्तु सभापतेः निर्णयस्य पूर्वमपि सुधीरशर्मा सामाजिकमाध्यमेषु वृत्तपत्रेषु च स्वोपालम्भं सार्वजनिकं कृतवान्। काङ्ग्रेसविधायकाः अवदन् यत् सुधीरशर्मा इत्यस्य एतत् कार्यं न केवलं सदनस्य गौरवस्य विरुद्धम्, अपितु मुख्यमन्त्रिणः अपमानस्य सुचिन्तितप्रयासः अपि अस्ति। अतः विधायकैः एतत् प्रकरणं विशेषाधिकारस्य उल्लङ्घनम् इति मत्वा विधानसभायाः विशेषाधिकारसमित्याः समीपं प्रेषयित्वा तस्य विरुद्धं समुचितं कार्यविधिः करणीया इति आग्रहः कृतः अस्ति। तस्मिन् एव काले अयं विषयः अधुना

सभायाः विचाराधीनः अस्ति।

काङ्ग्रेसविधायकाः एव तत् पत्रं सामाजिकमाध्यमेषु स्थापितवन्तः- सुधीरशर्मा

धर्मशालायाः विधायकः सुधीरशर्मा अवदत् यत् मम परितः एकदर्जनमिताः विधायकाः नियोजिताः, परन्तु ते स्वयं नियमं न जानन्ति। मम प्रथमं विशेषाधिकार- उल्लङ्घनसूचना नाङ्गीकृता अभवत् ततः परं नियमानुसारं द्वितीयं सूचनापत्रं दत्तवान्, यस्मिन् विषये विधानसभासचिवालयः कार्यविधिं करोति। एतादृशे सति मम विरुद्धं आनीतं सूचनापत्रं सामाजिकमाध्यमेषु प्रकाशयितुं स्वयं नियमस्य उल्लङ्घनम् एव।

हिमसंस्कृतवार्ता:- शिमला।

हिमाचलप्रदेशविधानसभायां सुधीरशर्माणः विरुद्धं काङ्ग्रेसविधायकैः अवमाननासूचनापत्रम् प्रदत्तम्। अस्मिन् सूचनापत्रे

भाजपाविधायकस्य काङ्ग्रेसविधायकैः

कुगती-समीपे निहिताः चत्वारः शवाः ऋतोः स्वच्छे सत्येव निष्कासयितुं शक्यन्ते मुख्यमंत्री सुखुः सदने सूचितवान्

हिमसंस्कृतवार्ता:- शिमला। मुख्यमंत्री प्रस्ताविता एसीएफपरीक्षा, पुलिसाभिलेखीकरणं च सुखविंदरसिंहसुखुः अवदत् यत् मणिमहेशस्य कुगतीसमीपे निहितानि चत्वारि मृतशरीराणि ततः ऋतोः स्वच्छतायां सत्येव निष्कासयितुं शक्यन्ते। वायुसेनायाः अपि साहाय्यं याचितम्, परन्तु प्रतिकूलवातावरणस्य कारणात् वयं तस्य साहाय्यं ग्रहीतुं न शक्नुमः इति मुख्यमंत्री अवदत्। सर्वकारः सर्वथा गम्भीरः अस्ति, तस्मात् न केवलं मृतानां शवाः निष्कासिताः भविष्यन्ति अपितु सर्वे मणिमहेशयात्रिकाः सुरक्षितरूपेण निष्कासिताः भविष्यन्ति। सः अवदत् यत् ऋतुः स्वच्छः भवति एव हेलिकॉप्टरद्वारा अभियानं क्रियते। सः अवदत् यत् लोकसेवा- आयोगद्वारा

हिमाचलस्य पूर्वपुलिस- महानिदेशकस्य आईडी भण्डारी इत्यस्य निधनम् मुख्यमंत्री शोकं प्रकटितवान्

हिमसंस्कृतवार्ता:- शिमला। हिमाचलप्रदेशस्य पूर्वपुलिसमहानिदेशकस्य आईडी भण्डारी इत्यस्य निधनम् जातम्। शिमला-नगरस्य आईजीएमसी-चिकित्सालये निमोनिया-रोगेण हृदयघातेन सः मृतः। १९८२ वर्गस्य पूर्वः आईपीएस-अधिकारी भण्डारी २०१३ तमे वर्षे हिमाचलप्रदेशस्य डीजीपी आसीत् तथापि तस्य कार्यालयं केवलं कतिपयान् मासान् यावत् एव अचलत्। मुख्यमंत्री सुखविंदरसिंहसुखुः आईडी भण्डारी इत्यस्य निधने शोकं प्रकटितवान्। मुख्यमंत्री उक्तवान् यत् आई.डी.भण्डारी राज्यपुलिसविभागे विविधपदेषु स्थित्वा पूर्णसमर्पणेन निष्ठा च स्वकर्तव्यस्य निर्वहनं कृतवान्। तस्य उत्तमसेवाः सर्वदा स्मर्यन्ते। मुख्यमंत्री ईश्वरं प्रार्थितवान् यत् दिवंगतात्मनः शान्तिः भवतु, शोकग्रस्तपरिवाराय एतां अपूरणीयहानिः सोढुं सामर्थ्यं च प्रददातु।

गीतानिकेतन-आवासीयविद्यालये बालकविसम्मेलनस्य आयोजनम्।

हिमसंस्कृतवार्ता:। कुरुक्षेत्रस्थे गीतानिकेतन -आवासीयविद्यालये हिन्दीपक्षम् उपलक्ष्य बालकविसम्मेलनम् आयोजितम्। सम्मेलनेऽस्मिन् बालैः राष्ट्रभक्तिः, पर्यावरणम्, अनुशासनम्, श्रीकृष्णः, राममन्दिरम् इत्यादि विषयान् अधिकृत्य काव्यपाठः कृतः। आचार्या अनिता महोदया राष्ट्रभाषायाः महत्त्वं व्यापकतां च अप्रकटयत्। प्राचार्येण श्रीमता नारायणसिंहमहोदयेन सर्वेभ्यः बालकविभ्यः पुरस्कारान् यच्छन् तेषां प्रयत्नान् अश्लाघयत्। शान्तिमन्त्रेण कार्यक्रमः पूर्णतां गतः।

“विद्वानेव विजानाति विद्वज्जनपरिश्रमम्”- ज्योतिषाचार्यः डॉ. रमेशचन्द्रपाण्डेयः

हिमसंस्कृतवार्ता:- देहरादून- तुलसीप्रतिष्ठानम्।

उत्तराखण्डविद्वत्सभायाः (पञ्जीकृतायाः) षोडशः स्थापनादिवससमारोहः अद्य देहरादूननगरे तिलकमार्गे अवस्थिते तुलसीप्रतिष्ठाने अत्यन्तं हर्षोल्लासगौरवपूर्णं वातावरणेन सम्पन्नः। अस्मिन् अवसरे क्षेत्रेभ्यः विभिन्नेभ्यः आगतानां विद्वज्जनानाम्, आचार्याणां, गणमान्यजनानां च उपस्थितिरिव समारोहस्य विशेषं महत्त्वं समावहत्। समारोहस्य मुख्यातिथिः देहरादूननगरनिगमस्य माननीयमहापौरः सौरव थपलियालवर्यः आसीत्। सः सभायाः क्रियाकलापानां प्रशंसा कृत्वा समाजे विद्वज्जनानां भूमिका अनिवार्या इति उक्तवान्। विशिष्टातिथिरूपेण ज्योतिषीठ-जोशीमठस्य धर्माधिकारी, ज्ञानीगोलोकधामनः

संस्थापकाध्यक्षः, सभायाः संरक्षकः, ज्योतिषाचार्यः डॉ. रमेशचन्द्रपाण्डेयः उपविष्टः। तेन भारतीयज्ञानपरम्परायाः संरक्षण-सम्बर्धनयोः आवश्यकतां विवृण्वन् उक्तं- “विद्वानेव विजानाति विद्वज्जनपरिश्रमम्, विद्वान् एव विद्वत्सम् अग्रे नेष्यति अन्यः कश्चित् न।” तेनोक्तं यत् संस्कृतभाषा च संस्कृति च संवर्धिता संरक्षिता च भविष्यति। समारोहस्य अध्यक्षतां उत्तराखण्डविद्वत्सभायाः अध्यक्षः आचार्यः हर्षपतिगोदियालः अकरोत्। सः अध्यक्षीयभाषणे सभायाः उद्देश्यान् भावीयोजनाश्च प्रकाशय उक्तवान् यत्- “सभा सदा समाजे ज्ञानस्य, संस्कृतेः, संस्कृतभाषायाः च प्रचारप्रसारय समर्पिता भविष्यति।”

समारम्भः वैदिकमन्त्र-उच्चारणेन यज्ञानुष्ठानेन दीपप्रज्वलनेन च आरब्धः

मञ्चे विराजमानाः विशिष्टमहानुभावाः आसन्- ज्योतिषपीठव्यस्समलङ्कृतः शिवप्रसादः ममगाई, श्रीपरशुरामचतुर्वेदविद्यालयस्य प्राचार्यः भरतरामः तिवारी, गोब्रती डॉ. रामभूषणबिजलवाणः, संरक्षणपवनशर्मा, प्रखरप्रवक्ता सुभाषजोशी, पूर्वाध्यक्षः विजेन्द्रममगाई, जयप्रकाशगोदियालः, नव्यसंरक्षको राजदीपडिमरी च। एते सर्वे संस्थापकानां प्रति कृतज्ञता व्यक्तवन्तः। उपमञ्चे च पूर्वाध्यक्षोऽनुसूयाप्रसाद-देवली, पुरोहितसमाजाध्यक्षः प्रेमबिजोला, पूर्वपदाधिकारी दिनेशप्रसादभट्टः, मुकेशपन्तः, धीरजमैठाणी, सुरेशडबरालः, मन्त्री प्रसादः थपलियालः च सुशोभिताः। मञ्चसञ्चालनं महासचिवः अजय डबरालः अकरोत्। प्रस्तावनं मुरलीधरः सेमवालः, समागतजनानां स्वागतं माल्यार्पणेन

उपाध्यक्षः सत्यप्रसादः सेमवालः, प्रवक्ता विपिनः डोभालः, संगठनसचिवः राजेशः अमोलिः, परामर्शकः आशीष खंकरियालः च अकुर्वन्। कोषगतदायित्वम् आदित्यरामः थपलियालः, दीपकः अमोलिः च निरवहताम्। उत्तराखण्ड-संस्कृतिविभागात् अनीता पोखरियालस्य नेतृत्वे सांस्कृतिकप्रस्तुतये एकं दलं विशेषतया उपस्थितम्। कार्यक्रमस्थले तुलसीप्रतिष्ठानस्य प्रधानः अश्विनी अग्रवालः अपि प्रमुखतया विराजमानः आसीत्। अस्मिन् अवसरे सर्वे कार्यकारिण्यः, पूर्वपदाधिकारी, परशुरामचतुर्वेदविद्यालयस्य आचार्यः भगवतीप्रसादः थपलियालः सह ब्रह्मचारी-बटुकाः, पुरोहितसमाजस्य विप्राः, आजीवनसदस्याः, पत्रकारबान्धवः च समुपस्थिताः।

जौनपुरजनपदे द्वादशदिवसीय- संस्कृतसम्भाषण- शिविरस्य समापनम्

हिमसंस्कृतवार्ता: उत्तरप्रदेशसंस्कृतसंस्थानेन चालितस्य “गृहे गृहे संस्कृतम्” योजनायाः अन्तर्गतं जौनपुरजनपदस्य अलीगञ्जस्य प्राथमिकविद्यालये अभयचन्द्रपट्टी इत्यत्र प्रचलति द्वादशदिवसीयस्य अगस्तमासिकस्य सरलसंस्कृतसम्भाषणशिविरस्य अद्य समापनम् अभवत्। प्रधानाचार्यः श्रीकान्त महोदयः दीपप्रज्वलनं कृत्वा देव्याः सरस्वत्याः प्रतिमायां माल्यार्पणं कृतवान्। विद्यालयस्य छात्रैः सामूहिकं सरस्वतीवन्दनं कृतम्। द्वादशदिवसीयशिविरे शिक्षिताः वार्तालापाः, श्लोकाः, संस्कृतगीताः, वस्तुपरिचयः, सप्तककाराः इत्यादयः उपस्थापयित्वा छात्राः सर्वेषां हृदयं मोहितवन्तः। संस्थायाः प्रशिक्षिका पूनमसिंहः अवदत्- प्रत्येकं भाषां पठन्तु परञ्च अस्माकं मूलभाषां संस्कृतं मा विस्मरन्तु, “गृहे गृहे संस्कृतम्” इति संस्कृतस्य प्रचारार्थं, प्रत्येकं गृहं प्रति नेतुम् एकः प्रयासः अस्ति। अस्माकं वेदाः, पुराणाः मन्त्राः च सर्वे संस्कृते लिखिताः सन्ति किन्तु कतिचन जनाः एव पठन्ति। विद्यालयस्य प्रधानाचार्यः अवदत् यत् संस्कृतं देवभाषा अस्ति, सा च प्रत्येकं मुखात् निर्गच्छन्तुम् अर्हति। सः छात्रान् दैनन्दिनजीवने संस्कृतशब्दानां प्रयोगं कर्तुम् उक्तवान्। अन्ते प्रशिक्षिका पूनमसिंहः विद्यालयस्य प्रधानाचार्यस्य, शिक्षकाणां छात्राणां च धन्यवादं दत्त्वा कल्याणमन्त्रेण शिविरस्य समापनं कृतवती। अस्मिन् अवसरे विद्यालयस्य शिक्षकः तेज बहादुर महोदयः, कुमकुम महोदया, पूजा महोदया, ज्योति महोदया, विद्यालयस्य छात्रछात्राः कर्मचारिणः उपस्थिताः आसन्।

बिहारप्रदेशस्थभागलपुरनगरे प्रधानाचार्यसम्मानसमारोहः आयोजितः

हिमसंस्कृतवार्ता: डा. विमलेश झा। बिहारप्रदेशस्थभागलपुरनगरस्य वृन्दावन-कॉन्फ्रेंस-हॉल इत्यस्मिन् स्थले प्रधानाचार्यसम्मानसमारोहः आयोजितः। अस्मिन् अवसरे शिक्षा-उपनिदेशकेन अहसनमहोदयेन उक्तं यत् विद्यालयप्रबन्धनस्य सफलता प्रधानाचार्यस्य नेतृत्वक्षमतायाः चोपरि आधारिता भवति।

तेन उक्तं यत् विद्यालयप्रबन्धने मुख्याध्यापकस्य भूमिका अतीव महत्त्वपूर्णा अस्ति। समारोहस्य शुभारम्भे दीपप्रज्वलनं कृत्वा विनयकुमारसुमनवर्यः, सन्तुलितप्रखण्ड-शिक्षापदाधिकारी अजयेन्द्रः पाण्डेयश्च संयुक्तरूपेण दीपं प्रज्वालयन्तौ कार्यक्रमस्य प्रारम्भं कृतवन्तौ। कार्यक्रमे विनयकुमार सुमनः, अजयेन्द्रपाण्डेयः च विद्यालयेषु समागतानां समस्यानां समाधानां च विषये चिन्तनम् अकुरुताम्। संघस्य संस्थापकसदस्यः अमितविक्रमः शिक्षकेभ्यः अधिकाराणां सह कर्तव्यनिर्वहणस्य विषये स्वमतं प्रस्तुतवान्। अस्मिन् अवसरे भागलपुरजनपदस्य अनेकेभ्यः प्रधानाचार्येभ्यः अङ्गवस्त्रं स्मृतिचिह्नं च प्रदाय सम्मानं कृतं, येषु मिहिरवत्सः, लीनाकुमारी, चन्दनकुमारः, ऋतुमिश्रा, सुनीतासिंहः, अमिता चतुर्वेदी, विभाकुमारी, विपिन पासवान, नन्दिनीकुमारी आदयः प्रमुखाः आसन्। कार्यक्रमस्य अध्यक्षता प्रारम्भिकविद्यालय-शिक्षकसंघस्य प्रदेशसंयोजकः विवेकानन्दसिंहः, संचालनं च प्रदेश-महासचिववै सतीशतिवारी-मिथुनकुमारसिंहौ च अकुरुताम्। कार्यक्रमस्य सफलतायै शशांक राजः, कुञ्जानन्द उपाध्यायः, दीपक झा, अर्जुनकेशरी आदयः स्वयोगदानं दत्तवन्तः।

अक्ष्णोः हि वसेः त्वम्

(Sanskrit Version of Hindi film song
आंखों में बसे हो तुम, तुम्हें दिल में छुपा लूंगा

M - हे ए ए हो ओ ओ हे ए ए हो ओ ओ
F - ला लाहे लाहे ला ला लालालाला ला
ला लाहे लाहे ला
M - अक्ष्णोः हि वसेः त्वम्
आ अक्ष्णोः हि वसेः त्वं, मे हत्सु विभूया हे
अक्ष्णोः हि वसेः त्वं, मे हत्सु विभूया हे
यदा ईप्सामि त्वा पश्येः प्रतिविम्बता त्वं मे
(त्वं दर्पणः भूया मे)
हे ए ए हो ओ ओ हे ए ए
F - अक्ष्णोः हि वसेः त्वम्
आ अक्ष्णोः हि वसेः त्वं, मे हत्सु विभूया हे
अक्ष्णोः हि वसेः त्वं, मे हत्सु विभूया हे
यदा ईप्सामि त्वा पश्येः प्रतिविम्बता त्वं मे
अक्ष्णोः हि वसेः त्वं,
मे हत्सु विभूया हे ---- (०१)
F - दिष्ट मे आसीत् यत् तत् त्वं नु भूया हे
यद् हत् आसीत् मे हि तत् त्वं नु भूया हे
M - ते ओष्ठयोः यादः मे हृदयिकायादः
ते नेत्रयोः स्वादः मे हि मानसहादः
F - सद्यः शान्तिः तेऽस्मि हे
ए सद्यः शान्तिः तेऽस्मि हे
श्वः त्वामहं वृण्वे सद्यः शान्तिः तेऽस्मि हे
श्वः त्वामहं वृण्वे यदा ईप्सामि त्वा पश्येः
प्रतिविम्बता त्वं मे
M - हे ए ए हो ओ ओ हे ए ए --- (०२)

M - त्वं मेऽन्तिके आस्से
किं मधुसारे मासे
ए उज्ज्वले नेत्रे किं कार्यं नु छात्रे
F - तव नाम्ना स्पन्देऽहम्
तेऽपि नाम्ना वन्दे शम्
पलपलता त्वम् आसि मम नेत्रयो रशिः
M - ते नाम्ना मे रीतिः
आ ते नाम्ना मे रीतिः
ते हि नामसु कीर्तिः
ते नाम्ना मे रीतिः
ते हि नामसु कीर्तिः
यदा ईप्सामि त्वा पश्येः
प्रतिविम्बता त्वं मे
हे ओ ओ आ आ आ हे ए ए
F - अक्ष्णोः हि वसेः त्वम्
आ अक्ष्णोः हि वसेः त्वं,
मे हत्सु विभूया हे
अक्ष्णोः हि वसेः त्वं
मे हत्सु विभूया हे
यदा ईप्सामि त्वा पश्येः
प्रतिविम्बता त्वं मे
हे ए ए हो ओ ओ हे ए ए ---- (०३)
रचयिता - डा.रुकुमारमहापात्रः (अध्यापकः)
राष्ट्रियसंस्कृतविश्वविद्यालयः, तिरुपति:

महालक्ष्मीपूजनम्

आगमनेन वै लक्ष्म्याः
सर्वं प्रमुदितो जनाः।
जेष्ठा च वै कनिष्ठा च गृ
हे गृहे प्रतिष्ठिता।।
मातृगृहं यथा कन्या
एकवारं संवत्सरे।
आयाति लालनाय वै
लक्ष्म्यौ याति तथैव च।।
दिनद्वयं तयोः सर्वे
कुर्वन्ति पूजनं गृहे।
उपायनं च मिष्टान्नं
मंडनं लालनं तथा।।
पैत्रक्रमेण पूजैषा
कुर्वन्ति श्रद्धया जनाः
सुखशान्तिसमाधानं
लभते तेन सर्वदा।।
दीक्षितमानसी।

'अध्येता' इत्यस्य वार्ताकार्यक्रमः

वार्ताप्रेषकः- ईदरधीरजः, हैदराबादः

नन्दिनी- नमो वः। अद्यतने 'अध्येता' इत्यस्य वार्ता-
कार्यक्रमे स्वागतं करोमि। नमस्ते काव्ये।
काव्या- नमो नमः नन्दिनि! दिल्ली-नगरस्य
आरक्षकैः सरई-रोहिल्ला-स्थले अवैधरूपेण
शस्त्रनिर्माणशाला भङ्गीभूता। त्रयः जनाः गृहीताः
च।
नन्दिनी- एतत् तु भयङ्करं वृत्तम्! आरक्षकैः सम्यक्
कार्यं कृतम् यत् इयं शस्त्रशाला भङ्गीभूता।
गुजरात-राज्ये सुरतनगरस्य वस्त्रोत्पादन-
यन्त्रशालायां स्फोटः सञ्जातः, यत्र द्वौ मृतौ विंशतिः
च जनाः व्रणिताः।
काव्या- नन्दिनि, तत् स्फोट-वृत्तं तु दुःखदम्
अभूत्। मृतात्मभ्यः शान्तिः स्यात्। इतः परं
हिमाचल-प्रदेशे वर्षाकालीय-मृतानां सङ्ख्या ३२६-
परिमितं वर्धिता इति राज्य-आपदा-प्रबन्धन-
प्राधिकरणेन कथितम्।
नन्दिनी- हिमाचल-प्रदेशस्य वृत्तं श्रुत्वा मनसि पीडा
सञ्जाता। तद् विहाय अधुना किञ्चित् विनोदपूर्णं वृत्तं
श्रूयताम्। एस्.सी.ओ.-शिखर-सम्मेलने मोदी,
पुटिनः, षिः इत्यादीनाम् प्रसूतानि क्षणानि
स्मृतिचित्र-उत्सवम् आरब्धवन्ति।
काव्या- नन्दिनी, ते स्मृतिचित्राणि तु मनोरञ्जकानि।
एवंविधाः घटनाः किञ्चित् मनोरञ्जनम् जनयन्ति।
परम् इदानीं महत्त्वपूर्णं वृत्तम् अस्ति यत् राष्ट्रीय-
राजधानी-क्षेत्रे 'नारङ्गवर्णसञ्ज्ञेतना' उद्घोषिता, यतः
प्रचुर-वृष्टिः जलप्लव-सूचना जनिता, दीर्घकालिकाः
यातायात-अवरोधाः च अभवन्।
नन्दिनी- काव्ये, दिल्ली-नगरे एतत् जलप्लव-वृत्तं
चिन्ताजनकम् अस्ति। जनानां कष्टं मा भूयात् इति
प्रार्थये। अधुना दक्षिणापथः गन्तव्यः यत्र युरोपीय-
संस्थाभिः तमिलनाडु-राज्ये ३६२ दशलक्ष-डॉलर-
परिमितं निवेशयितुं सहमति-पत्राणि
हस्ताक्षरीकृतानि।
काव्या- नन्दिनि, तत् तु तमिलनाडु-राज्यस्य कृते
शुभ-वृत्तम्। तादृशः निवेशः विकासं वर्धयिष्यति।
अद्यतन-प्रधान-वृत्तेषु अपरम् एकं वृत्तं पश्यामः।
भारतस्य प्रधानमन्त्रिणा जी२०-शिखर-सम्मेलने
'एकः ग्रहः, एकं कुटुम्बम्, एकः भविष्यत्कालः' इति
विषयस्य महत्त्वं प्रतिपादितम्।
नन्दिनी- काव्ये, प्रधानमन्त्रिणाः एषः सन्देशः तु
वैश्विक-एकतायाः महत्त्वपूर्णः आधारः अस्ति।
सर्वेषां सुखाय एतादृशाः विचाराः आवश्यकाः।
अद्यतने वार्ता-कार्यक्रमे एतावदेव। धन्यवादः!
काव्या- नन्दिनि, अद्यत्वे बहूनि महत्त्वपूर्णानि वृत्तानि
ज्ञातवती। तव वार्ता-विश्लेषणं सर्वदा रोचकम्
अस्ति। धन्यवादाः! पुनर्मिलामः!

गणेशदशकम्

पार्वत्या गर्भज देवस्सुरम्यो य गणाधिपः।
निधाय हृदि तं नौमि बुद्धिवृद्धिङ्कुरुष्व मे।१॥
सिद्धिरिद्विप्रियस्त्वञ्चोमापुनोऽस्तिमनोहरः।
सम्भवः किं न तुभ्यं बुद्धिवृद्धिङ्कुरुष्व मे।२॥
द्विपाननं दयालुस्त्वं हि भक्तानां रक्षकस्सना।
घातकस्त्वञ्च पापेभ्यो बुद्धिवृद्धिङ्कुरुष्व मे।३॥
चरत्याभा सदास्येऽस्य भूरपि शोभतेतराम्।
त्वद्विना का गतिर्मि वा बुद्धिवृद्धिङ्कुरुष्व मे।४॥
शुभलाभपिता श्रेष्ठोऽयं समुद्वेसप्रभुस्त्वयम्।
इममहं भजे नित्यं बुद्धिवृद्धिङ्कुरुष्व मे।५॥
विघ्नहर्ता गणेशो हि सुखकर्ता सदा रम्यः।
पालको जगतोऽयं हि बुद्धिवृद्धिङ्कुरुष्व मे।६॥
आज्ञापरायणो भूत्वा दर्शितो मातुरादरः।
हे ईश सेवकस्तेऽहं बुद्धिवृद्धिङ्कुरुष्व मे।७॥
स्निग्धगुणार्णवो वा शिवपुत्रशिखङ्करः।
कुम्भ स्वकृपया माञ्च बुद्धिवृद्धिङ्कुरुष्व मे।८॥
शोभते मूषको याने वस्त्रे पीताम्बरं शुभम्।
श्रोत्रयोः कुण्डलं भाति बुद्धिवृद्धिङ्कुरुष्व मे।९॥
अंकुशः प्रथमे पाणी द्वितीये बन्धनं तथा।
शेषे मोदकमुद्रे हि बुद्धिवृद्धिङ्कुरुष्व मे।१०॥
गणेशदशकं नित्यं पठन्ति ये जनाः खलु।
तेषां शोकविनाशो वै निश्चितं सत्यमेव हि।।

७ वत्सोऽभिरामः, बिहारराज्यात्

प्रियम्बदा बिरलावैदिक-एवं-संस्कृत-विद्यापीठे नवागन्तुकछात्रेभ्यः दीक्षारम्भकार्यक्रमः

हिमसंस्कृतवार्ताः, आचार्यदीनदयालशुक्लःचित्रकूटधाम ॥
प्रियम्बदा बिरलावैदिक-एवं-संस्कृत-विद्यापीठ संस्थेऽयं संस्कृतस्य
विकासस्य संकल्पेन सह कार्यं कृत्वा एतां भाषां जनसामान्यं प्रति
समुन्नेतुं चित्रकूटधाम-नगरे विद्यमाना वर्तते। तत्र इदमद्य
भारतीयसंस्कृतेः रक्षणार्थं श्री बलरामदेशिक
संस्कृतविद्यापीठवैदिकगुरुकुले वार्षिकसत्रस्य दीक्षाकार्यक्रमस्य
चायोजनं कृतम्। नूतनसत्रे नवप्रवेशितछात्राणां प्रारम्भिकसत्रस्य
आरम्भात् पूर्वं एषा व्यवस्था कृता आसीत्। नितान्तपुणीत-
शुभावसरेऽस्मिन् विद्यापीठस्याचार्यः आचार्य श्री
प्रियांशुपाण्डेयस्यध्यक्षतायां सम्पत्स्यत। तेनान्तेवासिभ्यो
नैमित्तिककार्येषु नित्यकार्येषु च प्रवीणतां प्राप्तुं, नित्यं स्वाध्ययनं कर्तुं
च निर्देशं प्रदत्तम्। तत्र विशेषान्तिरूपेण वाक्पटुतायाः जीवन्तमूर्तिः
विद्वन्नगर्याः मोक्षदायनीकाशीविद्वत्सरम्परायाश्च सम्पोषकाः
प्रथितयशसा, अग्रणीयः, महदाचार्यवरश्रीदिव्यांशुद्विवेदिवर्याणां
गौरवपूर्णां समुपस्थितिरावर्तत। तेन च नवागन्तुकानां वट्टानां भाषा,
वेषः, संस्कृत्या च सह संस्कृतस्य महत्त्वम्, तेषां संस्कृतस्य अध्ययनं
किमर्थम् इति विषये स्वविचारं प्रकटयित्वा प्रोत्साहनमकरोत्। तेन
गुरुकुलव्यवस्थायां जीवनशैल्यां संस्कृतस्य प्रभावस्य विधिः आयामाः
च व्याख्यां विधाय छात्रान् प्रचोदयत्। स्वभाषणे
परिवारव्यवस्थापनस्य विषये बले दत्त्वा सः अवदत् यत्
परिवारव्यवस्थापनं प्रति ध्यानं दत्त्वा एव राष्ट्रस्य केन्द्रबिन्दुः
अस्माकं मनसि हृदये च सर्वदा तिष्ठति। भवन्तः स्वसन्ततिनां
चरित्रस्य नैतिकविकासस्य च विषये सर्वदा गम्भीराः भवेयुः। अस्माकं
बालकाः सुनागरिकाः भूत्वा पूर्णसमर्पणेन राष्ट्रनिर्माणं प्रति
स्वकर्तव्यं निर्वहन्तु। अस्माभिः सर्वैः मिलित्वा नागरिकदायित्वं
निर्वहणीयम्।

"लौकिकन्यायकोशः" (३०३) पर्वताधित्यकान्यायः

उपत्यकाऽद्वेरासत्रा भूमिरूर्ध्वमधित्यका इति
अमरकोषानुसारम् अधित्यशब्देनैव
पर्वतोर्ध्वभूमिः इति ज्ञायते। पर्वतशब्दस्य
तथा आवश्यकता नास्ति। क्वचित्
पुनरुक्तेरपि प्रयोजनं भवति।
पर्वतोपत्यका नाम पर्वतसमीपवर्तिनी
भूमिः। एवमेव पर्वतोपत्यकान्यायोऽपि
निष्पन्नः।

डा. वर्षा प्रकाश टोणगांवकर
पुणे / महाराष्ट्रम्